

Sosyal Bilimler ve Sağlık: 2021 yılında Tezler/Kitaplar

Aslı Ata Teneler, Ahmet Furkan Süner, Ahmet Can Bilgin

Kitaplar

Sosyal bilimler ve sağlık alanında 2021 yılında yayınlanmış kitaplara ulaşmak için Ulusal Toplu Katalog dizini temel alınmıştır. Bu amaçla Ulusal Toplu Katalog 2021 yılı için taranmıştır. Detaylı arama bölümüne sırasıyla ikili anahtar sözcükler girilmiş, Türkçe ve kitap seçenekleri seçilerek tarama yapılmıştır. Bu taramada kullanılan sözcükler ve bulunan kitap sayısı şunlardır: “sağlık / sosyoloji” 0, “sağlık / antropoloji” / 0, “sağlık / coğrafya” 0, “sağlık / sosyal” 10, “sağlık / din” 0, “sağlık / siyasal” 1, “sağlık / hukuk” /5,, “sağlık / politika” 0, “sağlık / uluslararası ilişkiler” 1, “sağlık / ekonomi 0, “sağlık / eğitim” 5, “sağlık / felsefe” /0, , “sağlık / işletme” /1, “sağlık / yönetim” 2, “sağlık / iletişim “ / 5, “sağlık / pandemi” /6 “halk sağlığı / sosyoloji” 0, “halk sağlığı / antropoloji” / 0, “halk sağlığı / coğrafya” 0, “halk sağlığı / sosyal” 5, “halk sağlığı / din” 0, “halk sağlığı / siyasal” 1, “halk sağlığı / hukuk” /1,, “halk sağlığı / politika” 0, “halk sağlığı / uluslararası ilişkiler” 0, “halk sağlığı / ekonomi 1, “halk sağlığı / eğitim” 1, , “halk sağlığı / felsefe” /0, , “halk sağlığı / işletme” /0, “halk sağlığı / yönetim” 1, “halk sağlığı / iletişim “ / 1, “halk sağlığı / pandemi” /3 , “halk sağlığı / COVID-19” /4

“pandemi / sosyoloji” 1, “pandemi / antropoloji” / 0, “pandemi / sosyal” 7, “pandemi / coğrafya” 0, “pandemi / din” 0, “pandemi / siyasal” 0, “pandemi / politika” 0, “pandemi / hukuk” /0, “pandemi / felsefe” /0 , “pandemi / işletme” /0, “pandemi / yönetim” 3, “pandemi / uluslararası ilişkiler” 0, “pandemi eğitim” 5, “pandemi / ekonomi 5, , “pandemi / iletişim “ / 3 “COVID-19/ sosyoloji” 1, “COVID-19/ antropoloji” / 0, “COVID-19 /sosyal” 5, “COVID-19/ coğrafya” 0, “COVID-19/ din” 1, “pandemi / siyasal” 2, “pandemi / politika” 2, “COVID-19 / hukuk” /7, , “pandemi / felsefe” /1 , “pandemi / işletme” /2, “pandemi / yönetim” 5, “pandemi / uluslararası ilişkiler” 1, “pandemi eğitim” 8, “pandemi / ekonomi 6, , “pandemi / iletişim “ /1 Yinelene ve sağlıkla ilgisi olmayan kitaplar elenmiştir. Sonuçta Ulusal Toplu Katalogda sosyal bilimler ve sağlık alanında 2021 yılında basılmış 59 kitaba ulaşılmıştır.

1. Pandemi dayanışması = Pandemic solidarity mutual aid during the COVID - 19 crisis/ drl. Marina Sitrin, Collectiva Sembrar, ed: Göksel Kılınc
2. ABD modeliyle karşılaştırmalı olarak vergi hukukunda evden çalışma/ Fatma Turna.

3. Asrın küresel salgını: Türkiye'nin koronavirüs ile başarılı mücadelesi, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı.
4. Aşı ve doğal bağışıklık mekanizması/ Eula Biss, çev.: Yeşim Öksüzöğlü, 2021
5. Bilim iletişimi/ editörler Çiler Dursun ve Onur Dursun.
6. Bilimin Öteki Yüzü: Tıp Tarihinde Gezinti, Zafer Öztek, 2021
7. Bir küresel salgın ve hukuk: COVID-19/ editörler Murat Batı, Sezai Çağlayan
8. COVID-19'un sosyal yönleri/ editör Özlem Kaya
9. COVID-19 Pandemi Günlerinde İletişim/ ed. Gülden Özkan, Tülay Yazıcı.
10. COVID-19 küresel salgın dönemi: Eskişehir Teknik Üniversitesi deneyimi yenilikçi uygulamalar, Editör: Saye Nihan Çabuk ve diğerleri,2021
11. COVID-19 küresel salgınının hukuktaki yansımaları, editör Kemal Şenocak.
12. COVID-19 pandemi raporu (20 Mart-20 Kasım 2020), Editörler: Arzu Topeli İskit, Mine Durusu Tanrıöver, Ömrüm Uzun,2021
13. COVID-19 salgınının gölgesinde eğitim: riskler ve öneriler/ Zafer Çelik
14. COVID-19 sonrası değişim ve dijital işletme / Fatma Ayanoğlu Şişman
15. COVID-19 sonrası dönemde kentsel alanları yeniden düşünmek/ Yıldız Aksoy
16. COVID-19 sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımına yönelik yeterlilik algıları ve uzaktan eğitime ilişkin görüşleri, Betül Öztaş
17. COVID-19 sürecinde milletlerarası özel hukuk/ Nuray Ekşi.
18. COVID-19 ve Hukuk Sempozyumu / editörler: Melda Sur, Mine Kasapoğlu Turhan.
19. COVID-19 ve küresel siyaset/ editör: Çağlar Ezikoğlu.
20. COVID-19'un mevzuat ve çalışma yaşamına etkileri: Ankara ili örneği üzerinden kararlar, genalgeler ve kronolojik gelişmeler (15.03.2020-31.12.2020)/ Musa Erdem Solak ve Özge Yaşar,2021
21. Disiplinlerarası yaklaşımla sosyal medya 2: gazetecilikten halkla ilişkilere, insan kaynaklarından sağlık iletişimine Editör: Ali Emre Dingin
22. Disiplinlerarası bakışta Türk kadını: sağlık, fen ve sosyal bilimler, Turan Akkoyun ve diğerleri; Editör: Turgay Şahin,
23. Eğitim kurumlarında sağlık yönetimi, Editörler: Şefika Şule Erçetin, Nihan Potas, 2021

24. Eko İK: pandemi sonrası sürdürülebilir insan kaynakları yönetim stratejileri, Aylin Diler, editör Esingül Doğan
25. Ekonomi ve bankacılıkta pandemi krizi ve dijital çağın yükselişi / Ertuğrul Buğrahan.
26. EÜTF COVID-19 Pandemi Kitabı: COVID-19 Pandemisiyle Geçen Bir Yılın Özeti (Mart 2020 - Mart 2021)/ Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
27. Gerçekçiliğe yeni bir çağrı: salgın günlerinde felsefe/ editör: İbrahim Halil Üçer.
28. Halk sağlığı açısıyla COVID-19, pandeminin ilk yılı: yapılanlar-yapıl(a)mayanlar-yapılması gerekenler.
29. Hayat ve sağlık sigortası sözleşmelerinde genetik test sonuçlarının kullanılması, Ezgi Başak Demirayak
30. İletişim Bilimlerinde Güncel Araştırmalar: COVID-19, Sosyal Medya, Post-Gerçeklik, Medya Okuryazarlığı, Neoliberalizm, Editörler Erkan Yüksel, Alaaddin F. Paksoy ve diğerleri,2021
31. İslamda sağlık ve koruyucu hekimlik,Editör: Prof. Dr. Adem Yerinde
32. İş yaşamında kadın: COVID-19 sürecinde farklı sektörlerde analiz/ editör: Fatma Ayanoğlu.
33. İşletme, iktisat ve yönetim alanında güncel eğilimler/ Abdulkadir Barut ; Abdulkadir Barut, Mustafa Torusdağ
34. Kara para aklama ve yolsuzluk: COVID-19 dönemi BM'nin politika önerileri ve ekonomik güvenlik/ Furkan Yıldız.
35. Multidisipliner araştırmalar/ editör Doç. Dr. Selminaz Adıgüzel.
36. Obezite ve fitness, Murat Erdoğan ve diğerleri
37. Pandemi döneminde öğrenme kaybı : tespitler ve öneriler/ yayın kurulu Latif Selvi
38. Pandemi döneminde sosyal haklar/ Muharrem Kılıç.
39. Pandemi dönemlerinde cinsel sağlık ve üreme sağlığı (CSÜS) hizmetleri : toplum temelli hizmetler için rehber/ ; Berna Dilbaz ve ark.
40. Pandemi ekonomisi İbrahim Atilla Acar, Bernur Açıkgöz
41. Pandemi neoliberalizm medya/ derl. Savaş Çoban, Yasemin İnceoğlu.
42. Pandemi sürecinde eğitim/ Figen Ereş.
43. Pandemi sürecinde okulları güvenle açmak: öğretmen ve veli araştırması/ yayın kurulu Latif Selvi,2021
44. Pandeminin (COVID-19'un) sözleşmelerin ifasına etkisi/ editörler Çiğdem Kırca, Tülay Karakaş
45. Sağlık hukuku temel bilgileri, Polat Tunçer
46. Sağlık iletişimi salgın döneminde önleyici iletişim faaliyetleri/ ed. Melda Cinman; yaz. Şükrü Arslan vd

47. Sağlık özel hukuku, Şamil Tambay
48. Sağlık sektörü birinci basamak özelinde kardiyovasküler risk tahminlemesi için yapay öğrenme teknikleri kullanılarak klinik karar destek sistemi tasarlanması, Mert Erkan Sözen
49. Sağlık uygulamalarında temel kavramlar ve beceriler, Editör: Fatma Akça Ay
50. Sağlıkta şiddet ve iletişim, Atıkkullah Ghiasee.
51. Teknoloji bağımlılığı ve bilinçli medya kullanımı, Adnan Kalkan
52. Teknoloji, sağlık ve hukuk: yıkıcı teknolojilerin bedensel zararlara etkileri, Armağan Ebru Bozkurt Yüksel.
53. Teoriden uygulamaya sağlık kurumlarında stratejik yönetim araçları, Zekai Öztürk ve diğerleri
54. Tüm yönleriyle COVID-19/ edi. ; Ali Arslantaş, Nurdan Acar.
55. Türkiye’de dünden bugüne iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri, Nazmi Bilir,2021
56. Yardımlı intihara ilişkin Türkiye’deki sağlık çalışanlarının görüşleri, Büşra Petek ve diğerleri
57. Yargıtay-Danıştay- Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ışığında: Tıbbi müdahaleden kaynaklanan hukuki cezai ve idari sorumluluk, Ahmet Er ve diğerleri
58. Yeni büyük çöküş: Pandemi sonrası dünyanın kazanan ve kaybedenleri/ James Rickards; çev. Ali Perşembe.
59. Yükseköğretimde pandemi sonrası açık ve uzaktan öğrenme politikaları: çalıştay sonuç raporu, Haz. : Selçuk Karaman, Engin Kurşun ve diğerleri

Tezler

Sosyal bilimler ve sağlık alanında 2021 yılında yayınlanmış tezler, Ulakbim tez tarama ağından 2021 yılı için taranmıştır. Tarama 14.1.2021’de “Gelişmiş Arama” sekmesinden aşağıdaki seçenekler kullanılarak yapılmıştır.

Aranacak kelime: sağlık, halk sağlığı,

Aranacak alan: Tümü

Arama tipi: sadece yazılan şekilde

Yıl: 2021-2021

Grup: Sosyal

Tarama sonucunda

“halk sağlığı / tümü / sadece yazılan şekilde / 2021-2021 / grup: sosyal” 40 tez,

“sağlık / tümü / sadece yazılan şekilde / 2021-2021 / grup: sosyal” 984 tez,

bulunmuştur.

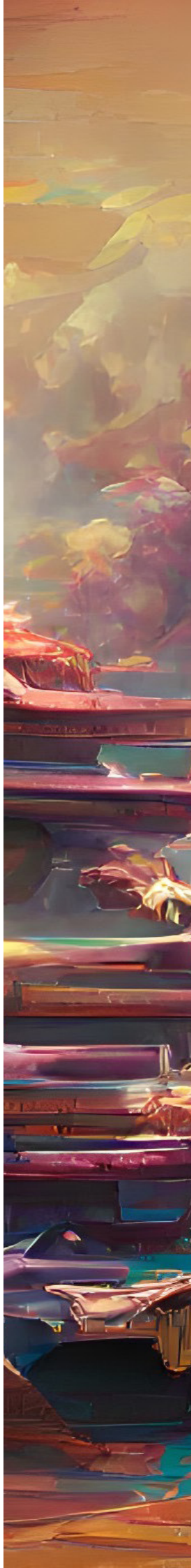
“Halk sağlığı” taramasında bulunan 40 tezin 14’ü (%35) doktora, 26’sı (%65) yüksek lisans tezidir. Bunlardan 12’si sağlık yönetimi, 2’si coğrafya, 1’i sosyoloji, 3’ü psikoloji, 2’i iletişim alanlarında yapılmış tezlerdir. “Sağlık” taramasında bulunan 984 tezdten hemşirelik, fizik tedavi rehabilitasyon, gastronomi, turizm, iç mimarlık, güzel sanatlar, müzik, İngiliz dili edebiyatı, spor alanlarından gelen tezler ile sağlıkla doğrudan ilişkisi olmadığı düşünülen tezlerin çıkarılmıştır. Sonuçta sosyal bilimler ve sağlıkla ilişkisi kurulan tez sayısı 664’tür. Bu tezlerin 120’si (%18) doktora, geri kalanı yüksek lisans tezidir.

Tezlerden örnekler şunlardır:

Sosyoloji ile ilgili tezler:

1. Türkiye’de çocuk yoksulluğunu etkileyen faktörler
2. Estetik operasyonların sosyal etmenleri ve tıbbileştirme ile ilişkisi: Rinoplasti üzerine nitel bir araştırma
3. Madde bağımlılığı ile mücadelede inanç temelli yaklaşım
4. Organ bağıışı ve nakline sosyolojik perspektiften bakış
5. Türkiye’deki gençlerin yasa dışı kürtaj deneyimlerinde sosyal dayanışma ağlarının etkisi: Bir karma yöntem çalışması
6. Rehber ve psikolojik danışmanların mahremiyet algısı üzerine nitel bir araştırma (Korkuteli örneği)
7. Türkiye’de Roman Kadınların Sağlık Hizmetlerine Erişimi: İzmir Örneği
8. Huzurevinde kalan bireylerin psiko-sosyal olanaklar bakımından iyilik halleri ve yaşam doyum düzeylerinin belirlenmesi: Konya Dr İsmail Işık Huzurevi örneği
9. Sağlık sektöründe kadın istihdamı ve çalışma hayatı sorunları
10. Neoliberal subjectification through family medicine model in Turkey: An online ethnography
11. Biseksüelliğin ve erkekliğin kesişiminde: Türkiye’deki biseksüellerin deneyimleri
12. COVID-19 pandemisi sürecinde karşılıksız kadın emeği: Türkiye deneyimi
13. COVID-19’un sosyal etkileri: Tanı, tedavi ve taburculuk süreçlerine ilişkin toplumbilimsel değerlendirme
14. COVID-19 pandemisi döneminde kadınların gözünden aile: Tarlabası örneğinde niteliksel bir araştırma
15. COVID-19 salgınının ilişkisel sosyolojik açıdan karma desen analizi: Türkiye Emekliler Derneği örneği
16. Çocuk ihmal ve istismarı ile ilgili yasal düzenlemelerin sosyoloji analizi
17. El alanlar: Geleneksel şifacılar üzerine bir sağlık sosyolojisi çalışması
18. Engelli birey ve ailesinin ötekileştirilmesi: Aksaray ili örneği
19. ‘Gazilik’: Maluliyet sonrasında sosyal kimliği yeniden inşa etme süreci
20. Goffman’ın Damgalama Kuramı bağlamında Türkiye’de COVID-19 süreci ve yaşlılar üzerine bir söylem analizi: Twitter örneği
21. Günümüzde değişen beden algısı ve bedenın yeniden inşası
22. İstanbul’da yeniçağ şifacılık akımları üzerine nitel bir araştırma
23. Mekân ve ruh sağlığı sosyolojisi bağlamında ruh sağlığı mekânları: Bakırköy Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi örneği

24. Neoliberal politikalar bağlamında özel hastanelerin sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi
25. Ortopedik engelli memurların iş yaşamında karşılaştıkları sorunlar (Ankara ili örneği)
26. Pandemi (COVID-19) sürecinde bireylerin sağlık davranışına ilişkin sosyolojik bir bakış
27. Pandemi sürecinde çalışan kadın öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar (Merzifon örneği)
28. Pandeminin gündelik hayat halleri üzerine: Karabük örneği
29. Sağlıklı olma kültürü tarafından şekillenen yeni tüketim alanlarına dair bir alan araştırması: Kütahya örneği
30. Türkiye’de bekar kadınların cinsel sağlık hizmetleri ile ilgili deneyimleri: İdeoloji, politika uygulamaları ve öneriler

Antropoloji ile ilgili tezler:

1. Yaşlı bireylerde boy uzunluğunun kısalmasına bağlı olarak beden kitle indeksinin hesaplanmasında ortaya çıkan sapmaların giderilmesine yönelik antropometrik bir araştırma

Din ile ilgili tezler:

1. Hayatın anlamı, dindarlık ve ruh sağlığı ilişkisi: Bir karma yöntem araştırması
2. İslam hukuku açısından yaşam üzerinde tasarruf hakkı: ‘Ötanazi’
3. İslâm hukukuna göre intihar ve ötanazi

4. İslam hukukunda helal gıda insan sağlığı ilişkisi
5. Onkoloji servislerinde manevi danışmanlık ve rehberliğin etkisi (Hastalığı kabul, anlamlandırma ve açıklama)
6. Tıp konulu rivayetlerin bilim yoluyla tenkidi: Yeni bir algoritma ve tıp literatürüne yansımaları
7. Hastanelerde manevi destek algısı ve ihtiyacı üzerine bir çalışma (Bolu örneği)
8. Rehber ve psikolojik danışmanların mahremiyet algısı üzerine nitel bir araştırma (Korkuteli örneği)

Hukukla ilgili tezler

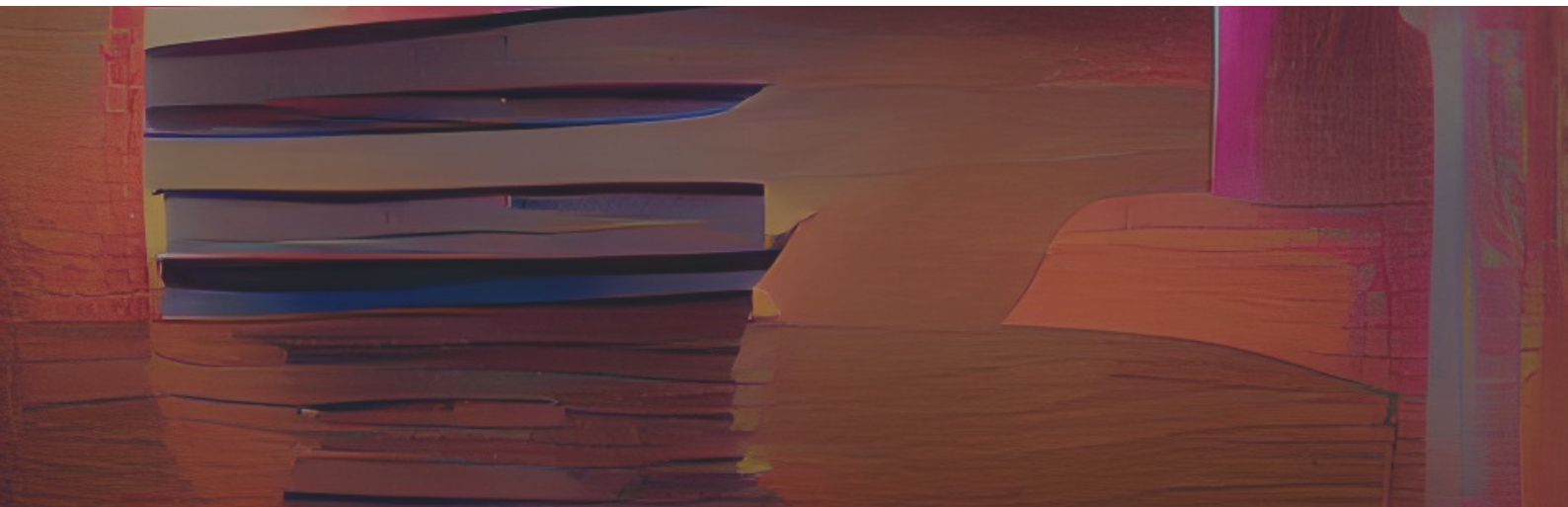
1. Genital muayene suçu ve hekim sorumluluğu
2. Karşılaştırmalı Hukuk bakımından uzun dönemli bakım sigortası ve Türkiye’de uygulanabilirliği
3. Tıbbi malzeme kaynaklı bedensel zararlarda hukuki sorumluluğun belirlenmesi
4. Tıp Ceza Hukukunda kişisel sağlık verilerinin korunması
5. Uluslararası hukukta sosyal hakların dava edilebilirliği bağlamında sağlık hakkı
6. Yaşam hakkı bağlamında ötanazi ve kürtaj
7. Sosyal Güvenlik Kurumu özel sağlık hizmeti sunucularından sağlık hizmeti satın alım sözleşmesinden kaynaklanan sorumluluklar
8. Adli tıp kurumu kararlarının idari yargıya etkisi
9. Aydınlatılmış onam ve insan hakları
10. Biyopolitika izdüşümünde kürtaj hakkı ve Türkiye’deki yansımaları
11. Gen teknolojileri ve insan hakları

12. Hasta hakları kapsamında tıbbi tedaviyi reddetme hakkı
13. Hekimin mesleki özerkliği
14. Hekimin tıbbi uygulama hatalarından (malpraktis) doğan hukuki sorumluluğu
15. İlaç hukukunda tazminat sorumluluğu
16. İş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle işveren ve üçüncü kişilerin SGK karşısındaki sorumluluğu
17. İş sözleşmesinin sağlık nedeniyle feshi
18. Ortak sağlık ve güvenlik birimi şirketlerinin hukuki sorumluluğu
19. Sağlık hizmetlerinin görülmesinde irtikap suçu
20. Sağlık hukukunda arabuluculuk
21. Sağlık hukukunda kişisel verilerin korunması
22. Sağlık mesleği mensuplarının cezai sorumluluğu kapsamında rüşvet suçu
23. Sağlık tesisi projeleri bakımından yap-kirala-devret modeli ve finansman sağlayanların müdahale hakkı
24. Sağlık turizmi kapsamında hekimlerin hukukî sorumluluklarının maddî hukuk ve milletlerarası özel hukuk yönünden değerlendirilmesi
25. Tıp ceza hukukunda hekimlerin işlediği irtikap suçu

26. Türk hukukunda hekimlerin cezai sorumluluğu
27. Türk İdare Hukukunda idarenin özel hastaneler üzerindeki denetim yetkisi ve sorumluluğu
28. Üçüncü kişi yararına tıbbi müdahalede rıza
29. İş ve sosyal güvenlik hukukunda ev hizmetlerinde çalışanların durumu
30. Türk Sosyal Güvenlik Hukukunda iş kazası bakımından işverenin sorumluluğu
31. İdare hukuku ve kamu yönetimi çerçevesinde sağlık hizmetleri açısından personelin disiplin sorumluluğu
32. Dâhili ve cerrahi tıp hekimlerinin tıbbi müdahale öncesinde hastalardan alınan aydınlatılmış onam bilinci ve uygulamaları
33. Kamu-özel işbirliği modelinin sağlık kamu hizmetine etkileri
34. Özel sağlık sigortası

Felsefe ile ilgili tezler:

1. Tıp praksisinin felsefî temellendirilmesi: Tıp praksisinin ontolojik, epistemolojik, mantıksal analiz ve temellendirilmesi
2. Ölüm anlayışının İlk Çağdan Modern Çağ'a evrilişi

Uluslararası ilişkiler:

1. Ülke imajının sağlık hizmet kalitesi ve davranışsal niyetler üzerindeki etkisinde zenosentrizm, kozmopolitanizm ve fiyatın rolü
2. Sosyal medya çağında güvenikleştirmeyi yeniden değerlendirmek: COVID-19 pandemi sürecinde Birleşik Krallık'ta sağlık güvenikleştirmesi üzerine bir vaka analizi
3. Tarihsel süreçte önemli salgın hastalıklar ve COVID-19'un sektörel açıdan ekonomik etkileri
4. Türk Kıyı Bölge Afet Yönetimi Müdürlükleri personellerinin insani yardımda asgari standartlar (Sphere Standartları) bilgi bilinç düzeyinin ölçülmesi

Gazetecilik ile ilgili tezler:

1. Medya metinlerinde yaşlıların temsil pratikleri: Yoksulluk-sosyal dışlanma-sosyal içerme bağlamında bir analiz
2. 2018 yılı İzmir yerel yazılı basınında verilen sağlık haberlerinin incelenmesi (Yenigün, Ege Telgraf, Haber Ekspres ve Yeni Asır gazeteleri örneği)
3. COVID-19 pandemi sürecinde sosyal medya: Twitter üzerinde kriz iletişimi ve yönetimi
4. Eleştirel sağlık okuryazarlığı bağlamında dijital gazetelerde 'Corona Virüs' hakkında çıkan haberlerin incelenmesi
5. Gündelik hayatın tıbbileştirilmesi ve toplumsal cinsiyet rollerinin sağlık haberleri üzerinden yeniden üretimi
6. İşitme ve görme engelli bireyler arasında iletişim sağlamanın temel aracı olarak sosyal medya: Afganistan'daki engelli bireylerin Facebook kullanım düzeyi
7. Sağlık sektöründe şiddet olgusunun internet gazetelerinde temsili
8. Haber içeriklerinde korku çekiciliği kullanımının okurların sağlık davranışı üzerindeki etkisi: COVID-19 örneği
9. Kriz haberciliği bağlamında TV haberlerinin analizi: COVID-19 salgını örneği